

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 7. marca 1857.

Pregosta setev.

Med škodljive napake kmetijstva se po pravici šteje pregosto sejanje.

Marsiktero njivo vidimo tako gosto obsejano, da je bolj senožeti kakor polju podobna; zemlje ne vidiš skor nič. Če pogledamo tako njivo, si včasih ne moremo drugega misliti kakor da gospodar mora prav bahač biti, kateri kaže, da je imel dovolj semena zavreči.

Naj je njiva še tako dobro pognojena in še tako pridno obdelana, nikoli ne bo pridelk pri gosti posetvi tako obilen kakor tam, kjer se je redkeje sejalo.

Nasledki pregostega sejanja so:

1. pridelala se manj, pa tudi pridelk ni tako lep;
2. semena se preveč potratijo;
3. marsiktere bolezni se napravijo.

Kjer je zemlja dobra in vreme ugodno, da žito veselo raste, rado poleže, ako je pregosto sejano, preden še v klasje gré. Če pa nastopi potem mokro vreme, bo iz takega žita na rodovitnem polju malo več kot stelja. Če pa je vreme suho, se nareja sicer zernje, ki je pa napol slabše od drugega. Gosta setev se izzačetka res vidi prav lepo in veselo rasti; pozneje pa, ko ima zernje še le prav plenjati, se očitno vidi, da ne raste več tako veselo, kjer zrak in solnce ne moreta prav vmes.

Za seme je pa tudi škoda, ako se nečimerno trati. Ali ni to res? Pomislimo le, da tretji del, morebiti včasih tudi polovica bi se lahko prihranila. Kar se tedaj eno leto poseje, bi imel marsikter gospodar za dve leti dosti. Vémo, da pravijo nekteri: „Nič ne dé, če je ozimina v jeseni tudi pregosta! Pozimi je tako nekoliko pozebe, in potem je bolje, da je bila gosto sejana“. Marsikdo bo mislil, da ta odgovor res kaj velja, — al rečemo mu, da je le prazen izgovor. Zakaj? Zato, ker pregosto vsejano žito se ne more tako ukoreniniti in tako močno zarasti kakor redkeje sejano, ki ima v zemlji več prostora; — če pa se žito ni v jeseni močno zarastlo, ostane slabše in zimski mraz mu je toliko nevarniši.

Kjer deset ljudi iz ene skleda je, se ne bojo tako najedli kot tam, kjer se jih le pet okoli tiste skleda vsede. Taka je tudi z žitnimi koreninami. Kjer je manj živeža, je tudi manj moči, in namest krepkih bilk rastejo medle; — takošne pa so bolj podveržene boleznim kakor krepke. In da več del žitnih bolezin izvira iz slabosti, je znano vsem skušenim kmetovavcem.

Iz slabejega semena izvira slabši sad, in tako hira pridelk na več strani.

H koncu naj še to povém, da se dá precej semena prihraniti, ako se dobro gnojí in zemljiše pridno obdela, in da pri takem obdelku moramo redkeje sejati, ako si hočemo nakloniti vés dobiček, ki izvira iz dobro gnojenih in dobro obdelanih njiv.

Tudi po svojih lastnih skušnjah moram povedati, da nisem nikoli največ pridelal tam, kjer sem najgostejše sejal. Leta 1854 sem to prav očitno vidil; v jeseni tega leta mi je polž eno njivo tako pokončal, da je komaj tretji del posetve ostal, in vendar je bil pridelk tako obilen kakor

v dobri letini 1848. leta, pridelano žito pa je bilo zraven tega tudi tako lepo, da je še prekosilo uno od leta 1848.

Land. Dorfz.

Gospodarske skušnje.

(Vrabce z vertov in polja pregnati). Vsak vé, kako zviti je vrabec. Strašijo jih ljudje z veternicami, nastavljenimi mertvimi sovami ali vranami, slamnatimi možmi in mnogimi drugimi strašili. Al zviti tiči se ne bojé dolgo teh prikaznin; kmali zvejo, da vse to je le prazen strah. Tudi skozi mreže se vkradejo in berklajo tako dolgo, da pridejo do prepovedanega sadu. Gosp. dr. Goger v Berlinu je razglasil neki pomoček, ki odganja vrabce, pa jim sicer ni v nobeno škodo, ker pomisliti je tudi to, da vrabec je koristna žival, ker nam pobira škodljive gosence, in da bi bilo le v našo veliko škodo, ako bi ne bilo nobenega vrabca. Ta pomoček je motóz ali špaga, ki se semtertje nategne, po 3 do 4 čevlje saksebi; posebno se bojé višnjevih (plavih) motózov. Zakaj se pa razpete špage bolj bojé kot vseh drugih dosedaj znanih strašil, se ne dá povedati; al na tem zakaj? tudi ni nič ležeče, ali vémo ali ne; dosti je, da vémo, da gotovo pomaga. Monatsch. f. Pomologie.

(Lan se v dveh, konoplja v štirih dneh zgodi in brez trenja lepo belo in mehko napravi), če se v čeber ali kad vlije čiste vode, kateri je bilo človeške scavnice nekoliko primešane (namreč v taki primeri, da na 100 bokalov prideta 2 bokala scavnice). Čeber s tako pomešano vodo se postavi v kak zapert hram, kjer je zmiraj dosti toplo (20 stopinj gorkote po R. gorkomeru). V ta čeber ali kad se postavi lan ali konoplja pokonci in rahlo, tako, da voda čez lan ali konopljo stoji; potem se zadela s pokrovom. V 2 dneh je že čuti, da namaka gnijje; sedaj se vzame lan iz vode, dobro izžmè, in lan v sušivnico nese. — Ostala voda je zavolj amonijaka in lužnih soli kaj dober gnoj.

Tako godí lan neki Belgijan, Blet po imenu, in ne more prehvaliti, kako dobro mu spod rok gré.

(Kosti se dajo najlože in brez vseh stroškov v dober gnoj spreobrniti), ako se med konjski gnoj denejo. Po skušnjah nekega angleškega kmetovavca se napravi kup konjskega gnoja in med ta gnoj se zakopljejo kosti. V enem letu se same po sebi zdrobijo v prah, kateri je najbolji gnoj.

(Bela čebula odpravi kravam iztrebo). Če se krava, kadar se je oteletila, o pravem času ne izčisti ali, kakor pravimo, da ne gré iztreba od nje, pomaga čebula. Zjutraj, preden se ji klaje dá, se ji dá 4 srednje debelih belih čebul, tisti dan zvečer pa spet 4. Preden se ji pa čebula v gobec potisne, naj se olupí in enmalo nareže. Pa bela čebula mora biti, ne pa druga. — Tako svetuje neki kmetovavec in terdi, da je vselej pomagalo, če niso bile gobe preveč zarašene. Mi pa prodamo to reč kakor smo jo kupili, in ne rečemo, da bi v takih okoljšinah ne utegnili pomagati.